

Essunga kommun

Riktlinjer avseende personalföreträdare i nämnder

Dokumenttyp
Fastställd av

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Riktlinje
Av Kommunfullmäktige
2024-09-30, § 61
Essunga kommun
Tillsvidare
HR-chef
2024/214

Innehållsförteckning

Inledning	3
Personalföreträdarnas närvarorätt	3
Rätten till information- tystnadsplikt	3
Hur personalföreträdare utses	4
Jäv	4
Kallelse	4
Sammanträdet	5
Ersättning	5

Inledning

Bestämmelserna om närvarorätt för företrädare för de anställda i kommunen finns i kommunallagen 7 kap. 10-19 §§. Grundläggande är att närvarorätten gäller vid sammanträden med andra nämnder än styrelsen. Med nämnder avses organ som har förvaltnings- och verkställighetsuppgifter.

Närvarorätten gäller inte i utskott, beredningar, förtroendenämnder, valnämnd, överförmyndarnämnd eller vid revisorernas sammanträden.

Även om personalföreträdarna utses av arbetstagarorganisationerna så representerar de inte dessa. Personalföreträdarna ska fungera som ombud för alla medarbetare i kommunen.

Personalföreträdarnas närvarorätt

Personalföreträdarna har rätt att närvara vid en nämnds behandling av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda. De har inte rätt att närvara vid behandlingen av ärenden av följande slag:

- Ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild, såvida ärendet inte rör en obestämd krets av enskilda,
- Förhandlingar med en arbetstagarorganisation,
- Uppsägning av kollektivavtal,
- Arbetskonflikter,
- Rättstvister mellan kommunen och en arbetstagarorganisation,
- Ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster

Lagstiftaren har varit specifik när närvarorätten för personalföreträdare har angetts. Det finns ingen generell rätt att närvara vid behandlingen av alla ärenden i en nämnd. De ärenden som ordföranden i nämnden anser rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda bör grupperas tillsammans i föredragningslistan så att personalföreträdarna slipper gå ut och in på sammanträdet. Dessa ärenden kan då avgöras i en följd.

Typiska ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda är nämndens budget, organisationsfrågor med mera. Ärenden som inte rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda är fastighetsöverlåtelse, fördelning av platser i tomtkö och andra beslut som hänger samman med kommunens mark- och fastighetspolitik, fördelning av bidrag till föreningar, med mera.

Rätten till information- tystnadsplikt

Personalföreträdarna har rätt att få den information de behöver för sin verksamhet. Nämnden är alltså skyldig att lämna upplysningar till personalföreträdarna, dock ska nämnden iaktta föreskrifterna i offentlighets- och sekretesslagen. Detta hänger samman med frågan om tystnadsplikt. Tystnadsplikten gäller anställda och ledamöter. Personalföreträdarna utses och entledigas av arbetstagarorganisationerna och kan alltså inte anses vara vare sig ledamöter eller anställda. Tystnadsplikt kan åläggas personalföreträdarna endast med tillämpning av 10 kap. 14 § offentlighets- och

sekretesslagen. Nämnden ska om den finner att risk för skada, men eller annan olägenhet föreligger ställa upp ett förbehåll enligt denna bestämmelse när uppgifterna lämnas ut.

Hur personalföreträdare utses

Personalföreträdare utses bland medarbetarna i kommunen, i första hand bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde. Om arbetstagarorganisationen vill utse en personalföreträdare som inte är anställd inom den enskilda nämndens verksamhetsområde ska samråd ske med nämndens presidium innan denna möjlighet utnyttjas.

Högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem får finnas för varje nämnd.

Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen har kollektivavtal med. Kommunen förutsätter att arbetstagarorganisationerna kommer överens om vilka organisationer som ska utse representanterna i den enskilda nämnden. Det är en förutsättning för att närvarorätten ska kunna utövas.

Vid början av varje mandatperiod ska de arbetstagarorganisationer som utsett personalföreträdare i nämnderna meddela respektive nämnd samt kansliavdelningen vilka personer som utsetts. Mandatperioden för personalföreträdarna är densamma som för ledamöter i nämnden. Personalföreträdarna ska noteras i förtroendemannaregistret.

Om en arbetstagarorganisation entledigar en personalföreträdare ska detta meddelas till nämnden och till kansliavdelningen.

Jäv

Vad som föreskrivs i kommunallagen om jäv för förtroendevald gäller också för personalföreträdare i nämnden. Jäv enligt 6 kap. 28 § 4 p. ska dock inte anses föreligga enbart på grund av att personalföreträdaren

1. är förtroendeman eller funktionär hos en arbetstagarorganisation som har intressen att bevaka i ärendet, eller
2. har företrätt organisationen som förtroendeman eller funktionär i en sådan förhandling i ärendet som har ägt rum enligt lagen om medbestämmande i arbetslivet.

Kallelse

Personalföreträdarna ska kallas till sammanträden i samma tid som ledamöterna i nämnden. Kallelsen ska innehålla tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som ska behandlas.

Ersättarna kallas bara när de ska tjänstgöra som personalföreträdare.

Sammanträdet

De ordinarie personalföreträdarna har alltid närvarorätt vid nämndens sammanträde under de ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda. Ersättare har motsvarande närvarorätt när någon av de ordinarie personalföreträdarna är frånvarande.

Personalföreträdarna har rätt att yttra sig vid nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att ställa förslag, delta i besluten eller att få sin mening antecknad i protokollet.

Beslut som fattas vid ett sammanträde dit personalföreträdarna har tillträde blir inte ogiltiga på grund av att personalföreträdarna eller någon av dem inte har kallats till sammanträdet.

Ersättning

Personalföreträdarna behåller sin lön under den tid de närvarar vid nämndens sammanträde. Nämnden ersätter de verksamheter som får en kostnad för till exempel en vikarie med anledning av personalföreträdarens närvaro vid sammanträde med nämnden.